

ADÉU A LA GRAN DAMA DEL TEATRE CATALÀ

10 papers antològics d'Anna Lizaran

L'actriu va fer més de 70 personatges protagonistes al llarg dels 40 anys de la seva trajectòria. Va treballar amb molts dels grans directors del país i també en el cinema i la televisió

ANTONI RIBAS TUR * BARCELONA

01

L'Helena del Teatre Lliure

'LA BELLA HELENA', 1979

Anna Lizaran va participar en prop de 40 muntatges al Teatre Lliure, que havia ajudat a fundar, entre el 1976 i el 2000. Segons les necessitats de la companyia va assumir papers protagonistes i altres de secundaris, mai petits. L'Helena de *La bella Helena*, d'Offenbach, que va interpretar a les ordres de Pere Planella el 1979 és un dels personatges més recordats de l'inici de la seva trajectòria.

07

La malenconia de Liubov Andrèievna

'L'HORT DELS CIRERERS', 2000

La Liubov Andrèievna de *L'hort dels cirerers*, de Txékhov, que Lluís Pasqual va dirigir al Lliure és un altra de les interpretacions immenses d'Anna Lizaran, que va donar vida a una dona que veu com el temps passa i s'esvaeix davant els seus ulls amb una malenconia plena de matisos. Aquest muntatge va ser l'últim que es va poder veure al Lliure abans que el teatre traslladés la seva seu al Palau de l'Agricultura. La Lizaran va tornar a trepitjar l'escenari de Gràcia rehabilitat el 2011 amb *Dues dones que ballen*.

01

12

02

La trista Antonietta de Scola

'UNA JORNADA PARTICULAR', 1984

Josep M. Flotats va comptar amb Anna Lizaran en el primer espectacle que va dirigir a Catalunya quan va tornar de París a mitjans dels anys 80 i va fundar companyia pròpia. El 1984 va estrenar al Teatre Condal l'adaptació teatral de la pel·lícula d'Etto- re Scola *Una jornada particular*, que explora amb cru- esa la relació entre un homosexual i una dona casada a la Itàlia de Mussolini. Lizaran va fer el paper femení protagonista, Antonietta, mentre que Flotats es va reservar el masculí.

08

La insubornable Galàctica

'ESCENES D'UNA EXECUCIÓ', 2002

Escenes d'una execució, l'obra de Howard Barker, planteja un debat encès sobre la funció social de l'art i el control que la política pot arribar a exercir en la creació artística. El 2003 Anna Lizaran va interpretar la seva protagonista, la pintora Galàctica, en la versió de l'obra que Ramon Simó va dirigir a la Sala Petita del TNC. L'actriu va donar vida a una creadora visceral, íntegra i insubornable que acaba esquitxada pels jocs perillosos del poder.

11

03

Una dona per a Bernard M. Koltès

'ROBERTO ZUCCO', 1993

Anna Lizaran va participar en el mític muntatge de *Roberto Zucco* que Lluís Pasqual va dirigir el 1993 al Palau de l'Agricultura. Aleshores la futura seu del Teatre Lliure encara estava en ruïnes. La directora Carme Portaceli la va tornar a submergir en l'univers del dramaturg francès el 2003 quan li va donar el paper de Mathilde a *El retorn al desert*.

09

Aurora Segura, una actriu bregada

'PORCA MISÈRIA', 2004-2007

Aurora Segura, una antiga companya de la Cardona, va oferir als espectadors un duel antològic entre Anna Lizaran i Mercè Sampietro a *Porca Misèria*. A més de la sèrie de Joel Joan, Anna Lizaran va participar en una desena de produccions televisives més, com *Laura*, *Jet lag*, *La Mari*, *La Via Augusta* i *Pedralbes Centre*.

07

04

L'amistat perillosa de Merteuil

'QUARTET', 1993 i 1998

La versió que el dramaturg alemany Heiner Müller va fer de *Les amistats perilloses* va donar a Anna Lizaran un altre dels grans papers, la marquesa de Merteuil a *Quartet*. La va interpretar a les ordres d'Ariel Garcia Valdés i va estar acompanyada de Lluís Homar en el paper del vescomte de Valmont. Es va estrenar al Teatre Lliure el 1993 i es va reposar el 1998.

10

L'Anna, actriu i personatge

'UN MATRIMONI DE BOSTON', 2005

El paper d'Anna Lizaran a *Un matrimoni de Boston*, un altre dels memorables, es deia com ella. Per això, quan Josep Maria Mestres la va dirigir a l'Espai Lliure el 2005, va barrejar el personatge, l'Anna, amb l'Annita, l'actriu veterana del Lliure que rebia els espectadors com si fos al saló de casa seva. Acompanyada d'Emma Vilarasau i Marta Marco, Anna Lizaran va encarnar amb delicadesa una dona que veu com la seva amant li fuig d'entre les mans.

05

06

05

Una burgesa que busca gresca

'EL PERQUÈ DE TOT PLEGAT', 1994

Ventura Pons, amb el permís de Quim Monzó, va donar a Anna Lizaran un dels seus papers més intensos al cinema: la burgesa desinhibida del conte *Submissió* de la versió cinematogràfica d'*El perquè de tot plegat*. Pons i Lizaran ja havien treballat plegats a *El vicari d'Olot* (1981) i van continuar la seva trajectòria conjunta amb adaptacions per al cinema de textos teatrals com *Actrius*, de Benet i Jornet, amb l'Espert i la Sardà, i *Morir o no*, de Sergi Belbel.

11

Violet Weston, carn de tragèdia

'AGOST', 2010 i 2012

Anna Lizaran s'ha acomiadat dels escenaris amb una gran interpretació i fent el rècord d'espectadors del TNC (70.000) amb *Agost*. Violet Weston, la matriarca terrible d'aquesta obra de Tracy Letts, és un dels grans papers que el director Sergi Belbel li va regalar en la seva maduresa. Ens els últims anys li havia donat els personatges de l'entranyable i visceral Rosa Priore de *Dissabte, diumenge i dilluns*; la mare i la filla de *Forasters*, del mateix Belbel, i una altra mare grotesca, la Mme Kampf de l'adaptació teatral d'*El ball*, d'Irène Némirovsky.

08

10

06

L'espera inútil de Vladimir

'TOT ESPERANT GODOT', 1999

El rei Lear, Ariel, el jutge Azdak i Valère. De la mà dels seus directors més estimats -Lluís Pasqual, Ariel Garcia Valdés, Sergi Belbel i Oriol Broggi-, Anna Lizaran va encarnar al llarg de la seva carrera diversos personatges masculins. Un dels més sonats va ser el Vladimir a *Tot esperant Godot*, a les ordres de Pasqual.

12

Valère, només per a bèsties teatrals

'LA BÈTE', 2012

Valère, el comediant de carrer verborreic i egòlatra a *La Bete*, va ser l'últim paper d'Anna Lizaran. L'havia enllestit a les ordres de Belbel al TNC, però no el va poder arribar a estrenar. La va substituir Jordi Bosch, que va créixer com a actor al seu costat al Teatre Lliure i que es declara admirador de la seva vis còmica.